

Studijní texty

Název předmětu: Řízení bezpečnosti

Téma: Úvod do předmětu, legislativní rámec a obecné zásady zajišťování a řízení bezpečnosti

Zpracoval: Ing. Miroslav Jurenka, Ph.D.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Obsah

Úvod

1. Základní zásady zajišťování bezpečnosti státu
2. Kolektivní bezpečnost
3. Legislativní rámec bezpečnosti ČR

Závěr

Úvod

Bezpečnost ČR je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku. K úspěšnému uplatňování tohoto principu je nezbytné zajišťovat bezpečnost státních institucí včetně jejich plné funkčnosti a rozvíjet procesy a nástroje sloužící k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ačkoli je za zajišťování bezpečnosti primárně odpovědná vláda, pro snižování rizik naplnění hrozeb je žádoucí aktivní spolupráce občanů ČR, podnikajících právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy. Tímto způsobem dochází k posílení celkové odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.

1. Základní zásady zajišťování bezpečnosti státu

Bezpečnost je důležitý pojem bezpečnostní terminologie. Často se používá i v obecné mluvě, i v řadě oborů společenskovedních (politologie, sociologie, psychologie, ekonomie), přírodovědných (medicína, ekologie) i technických (strojírenství, informatika). V odborných textech a slovnících vycházejí definice pojmu bezpečnost z jeho obecného používání a v různých vědních oborech se vztahují především k absenci určitých hrozeb. V tomto smyslu je bezpečnost pojímána jako ideální typus, protože většinou je možné dosáhnout pouze určitého rozsahu eliminace hrozeb či ochrany před hrozbami.

Pojem bezpečnost bývá doplňován i různými adjektivy, která se vztahují především k charakteru (původu):

- a) hrozeb, které bezpečnost ohrožují,
- b) opatření, nástrojů či institucí, které mají bezpečnost zajišťovat a chránit,
- c) objektů, jejichž bezpečnost má být chráněna.

Můžeme tedy říci, že bezpečnost je stav,

kdy jsou na nejnižší možnou míru snížena rizika plynoucí z hrozeb pro určitý objekt a jeho zájmy (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci)

Národní bezpečnost je stav, kdy objektu
(národnímu státu jako celku nebo jeho podstatným atributům)

nehrozí závažné ohrožení -

svrchovanosti,

územní celistvosti,

základů politického uspořádání,

vnitřního pořádku a bezpečnosti,

životů a zdraví občanů,

majetkových hodnot a životního prostředí.

*Ani jeho spojenci nejsou vystaveni hrozbám, které by v případě jejich aktivace vyžadovaly ozbrojenou či jinou rizikovou spoluúčast.

ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY

Vnější rozměr bezpečnosti ČR - řeší Ministerstvo obrany ČR (§ 16, kompetenčního zákona) jako ústřední orgán státní správy pro zabezpečování obrany ČR.

Vnitřní rozměr- řeší ministerstvo vnitra

ČR v jehož gesci byly připraveny a dnem 1. ledna 2001 nabyly i účinnosti:

zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Charakter soudobých bezpečnostních hrozeb a trendů vyžaduje široký přístup k bezpečnosti kombinující nevojenské a vojenské nástroje. ČR rozvíjí nástroje k prosazování svých bezpečnostních zájmů jak na národní úrovni, tak i prostřednictvím aktivního působení v multilaterálních a bilaterálních vztazích. Úspěšné prosazování bezpečnostních zájmů vyžaduje také zapojení občanů, právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy do zajištění bezpečnosti a celkové posilování odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.

2. Kolektivní bezpečnost

Charakter soudobých bezpečnostních hrozeb a trendů vyžaduje široký přístup k bezpečnosti kombinující nevojenské a vojenské nástroje. ČR rozvíjí nástroje k prosazování svých bezpečnostních zájmů jak na národní úrovni, tak i prostřednictvím aktivního působení v multilaterálních a bilaterálních vztazích. Úspěšné prosazování

bezpečnostních zájmů vyžaduje také zapojení občanů, právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy do zajištění bezpečnosti a celkové posilování odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.

Pro zajištění obrany ČR je klíčová aktivní účast v systému kolektivní obrany **NATO** opírajícím se o silnou transatlantickou vazbu. ČR podporuje opatření směřující k posílení článku 5 Washingtonské smlouvy, přispívá k rozvoji aliančních sil a prostředků a k adaptaci NATO na nové bezpečnostní prostředí.

ČR vytváří podmínky pro aktivní účast v misích NATO, EU a OSN při řešení celého spektra krizí – ať již před konflikty, během nich či po nich. Při plnění těchto závazků postupuje v souladu s komplexním přístupem k operacím na zvládání krizí.

Prostřednictvím svého členství v **EU** se ČR aktivně podílí na rozvoji nástrojů a politik definovaných Lisabonskou smlouvou. Zapojuje se do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a v jejím rámci do Společné bezpečnostní a obranné politiky a jejích misí. Podílí se na financování a realizaci evropské rozvojové spolupráce a humanitární pomoci. Současně těží ze vzrůstající spolupráce zemí EU v oblasti vnitřní bezpečnosti, ochrany obyvatelstva, ochrany kritické infrastruktury, kybernetické bezpečnosti, při potlačování a zmírňování následků plynoucích z nelegální migrace, organizovaného zločinu, terorismu a nestability dodávek klíčových energetických a jiných surovin.

3. Legislativní rámec bezpečnosti ČR

Zajištění obrany České republiky se řídí platnými právními předpisy, především

- *Ústavou České republiky;*
- ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky;* zákonem č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky;*
- zákonem č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání;* zákonem č. 222/1999 Sb., *o zajišťování obrany České republiky;* zákonem č. 585/2004 Sb., *o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).*
- Zákonem č. 222/1999 Sb., *o zajišťování obrany ČR,*
- Zákonem č. 585/2004 Sb., *o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon),*
- Zákonem č. 240/2000 Sb., *o Krizovém řízení,*
- Zákonem č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému,*

a dalšími bezpečnostními dokumenty:

- Bezpečnostní strategie České republiky. *Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR 2011, ISBN 978-80-7441-005-5.*
- Obranná strategie ČR, *Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2012,*
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, *Praha: MV generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR*
- Koncepce přípravy občanů k obraně státu, *Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2013,*

Závěr

Bezpečnost chápána jako zajištění nejen svrchovanosti, územní celistvosti a nezávislosti naší vlasti, ale i demokratického právního státu a základních práv a svobod všech našich občanů je trvalým úkolem vlády.

Úkoly pro samostatnou práci:

1. Prostudovat základní právní normy, které se zabývají zajišťováním bezpečnosti České republiky.
2. Seznámit se s problematikou kolektivní bezpečnosti (NATO, EU)